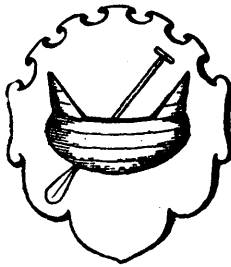

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i Administracja
Pl. Wolności 14, parter, tel. 28-00.
Administ. czynna od g. 9—12 w p.
Redakcja od godz. 2—3 po poł.

Ogłoszenia: Wiersz nonparel, (cztery szp. na stronie) zł. 0.20. — Przed tekstem zł. 0.55 — za wiersz (dwie szpalty na stronie), — Drobne zł. 0.05 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie zł. 0.50.

Pranumerata: Miesięcznie zł. 1.—

Gen. egzemplarza zł. 0.25.

Nr. 25 (453)

Łódź, dnia 19 czerwca 1928 r.

Rok X

Treść numeru: Edward Rosset — Samorząd a problem mleczny (dokończenie). — J. Augustyniak — Doroczny zjazd bibliofilów i bibliotekarzy. — Sprawozdanie z działalności Wydziału Opieki Społecznej. — Biuletyn statystyczny. — Okólniki Nr. 16 i 18. — Kronika Miejska. — Z życia miast polskich. — Ogłoszenia.

EDWARD ROSSET

Naczelnik Wydziału Statystycznego
Magistratu m. Łodzi.

Samorząd a problem mleczny.

V.

W tej samej sprawie zabrał głos dyrektor Zrzeszenia Producentów Mleka p. inż. Wilamowski^{*)}, oświadczając m. in. co następuje: „Sprawa, o której się tyle obecnie mówi, dla nas aktualna była już przed rokiem i właściwie tylko w celu dostawy zdrowego mleka do miast zawiązało się nasze zrzeszenie, w którego skład wchodzi właściciele większych obór w powiatach łódzkim, łaskim, łęczyckim, kaliskim i sieradzkim. Podstawą zrzeszenia jest większa własność ziemska. Prawo głosu daje posiadanie 20 krów. Mogą i włościanie łączyć się w celu należenia do zrzeszenia. Skoro dwóch, czy trzech włościan posiada łącznie dwadzieścia krów, mają oni prawo do jednego głosu... Jesteśmy fachowcami w dziedzinie mleczarstwa i reprezentantami obór, podczas gdy Związek Kółek Rolniczych, któremu powierzono organizację dostarczania zdrowego mleka miastom, nie reprezentuje ani jednej nawet krowy, będąc organizacją kulturalno-oświatową dla szerzenia wiedzy rolniczej pomiędzy chłopami... Mleko, dojone w higieniczny sposób, odstawiane będzie następnie do wzorowo urządzonej mleczarni. Wielką taką mleczarnią zamierzamy wybudować w Łodzi, skoro Magistrat zgodzi się na przyjęcie naszej oferty. Będzie to mleczarnia parowa, w której wyrabiane będzie mleko pasteryzowane, czyli całkowicie niemal pozbawione bakteryj (osiąga się to przez ogrzanie mleka do 90° i raptowne ochłodzenie do 4°). Wyjałowione z bakteryj mleko będzie sprze-

^{*)} „Łódzkie Echo Wieczorne” z dn. 28 IV. 1928 r.

dawane w butelkach hermetycznie zamkniętych. Będzie ono znacznie droższe od zwykłego zdrowego mleka. To ostatnie nie będzie wcale drogie. Wyrabiane będzie w mleczarniach naszych w dwóch gatunkach jako pojedyncze czyli zawierające 3 proc. tłuszczu oraz podwójne o zawartości 6 proc. tłuszczu. Pierwszy rodzaj przydatny jest dla dzieci młodszych, drugi dla starszych. Kwestja odżywiania dzieci miejskich zdrowem mlekiem szczególnie leży nam na sercu. W tym celu zamierzamy zorganizować w szkołach powszechnych zwłaszcza, których jest cała masa, pijalnie mleka. Każdy z właścicieli obór będzie obowiązany dostarczyć do jednej ze szkół odpowiednie *quantum* zdrowego mleka. Rozrachunki z Magistratem zaś prowadzić będzie zrzeczenie. Na jedno dziecko przypadąć będzie przeciętnie ćwierć litra mleka. Co się zaś tyczy techniki masowego dostarczania zdrowego mleka ludności miasta, to pod tym względem weszliśmy w porozumieniu z Magistratem. Mleko dostarczaneby było do sklepów miejskich i tu sprzedawane szerokim rzeszom konsumentów. Podkreślić należy, iż wybudowanie wzorowej mleczarni w mieście nie przedstawiałoby dla nas specjalnej trudności ze względu na to, iż uzyskalibyśmy odpowiednie kredyty w Banku Gospodarstwa Krajowego, który ostatnio pozostaje w nader bliskim kontakcie ze sferami rolniczymi. W mleczarni takiej prócz mleka zwykłego, homogenizowanego i pasteryzowanego wyrabialibyśmy jeszcze śmietankę, masło, sery i jako produkt uboczny kazeinę, mającą szerokie zastosowanie w przemyśle włókienniczym. Wojnę na śmierć i na życie zamierzamy wypowiedzieć krowiarniom, istniejącym na terenie miasta. Te bezwzględnie zniknąć muszą, są bowiem najstraszniejszymi rozsadanikami tuberkulozy... Jesteśmy gotowi niezwłocznie przystąpić do zorganizowania dostawy zdrowego mleka dla Łodzi, skoro tylko Magistrat zawrze z nami odpowiednią umowę."

Pozostawiając na uboczu ocenę przytoczonych tu głosów, należy wyrazić nadzieję, że samorząd łódzki zajmie się rozwiązaniem problemu mlecznego, który jest jedną z wielkich bolączek Łodzi.

Dane, dotyczące stanu sprawy mlecznej w innych miastach polskich, przedstawimy na podstawie informacji, jakie otrzymaliśmy od magistratów tych miast w odpowiedzi na rozpisaną przez nas w kwietniu 1928 r. ankietę.

Magistrat miasta Lwowa jeszcze przed wojną uruchomił mleczarnię i zorganizował sprzedaż mleka. Ilość wydawanego wówczas mleka nie przekraczała 2 tys. litrów dziennie. Podczas wojny mleczarnia była nieczynna, uruchomiono ją zaś ponownie dopiero w 1924 r. Okazało się jednak, że dotychczasowe urządzenia i pomieszczenia są zbyt szczupłe, wobec czego przeniesiono mleczarnię do innego lokalu, zaopatrując ją w nowe urządzenia, umożliwiające wydawnictwo mleka w rozmiarach około 10 tys. litrów dziennie. Obecnie wydaje się około 7 tys. litrów dziennie, przyczem są wszelkie dane, że niebawem ilość wydawanego mleka przekroczy maksymalną pojemność mleczarni. Z tego też powodu rozpatrywana jest sprawa dalszego rozszerzenia mleczarni.

Na folwarkach podmiejskich, będących własnością gminy miasta Lwowa, a administrowanych przez Miejski Zakład Aprowizacyjny, miasto utrzymuje około 100 krów, które dostarczają około 600 litrów mleka dziennie. W najbliższym czasie liczba krów będzie podniesiona do 140. Wszystkie krowy są tuberkulizowane, a mleko od krów, uznanych za wolne od gruźlicy, jest sprzedawane oddzielnie. Mleko po uprzedniej

pasteryzacji dostarczane jest do domów w butelkach, przyczem nabywać je mogą wszyscy mieszkańcy bez ograniczenia. Dzielne spożycie mleka wynosi we Lwowie przypuszczalnie 0,2 litra na jednego mieszkańca.

Magistrat poznański (Oddział Mleczarnia Miejska) w nadesłanej odpowiedzi zaznacza, że zarząd miejski nie podjął inicjatywy w kierunku uregulowania sprawy zaopatrzenia miasta w mleko (?), a to z tego powodu, że dowóz mleka do Poznania jest dostateczny i braku mleka się nie odczuwa. Kontrolę nad mlekiem, przywożonym do Poznania, uskutecznią sześciu wykwalifikowanych urzędników z ramienia policji miejskiej. Dziennie dowozi się do Poznania około 50 tys. litrów mleka. Zarząd miejski posiada oborę w swoim majątku Naramowice; dzienna produkcja mleka wynosi około 500 litrów, odbiera je szpital miejski.

W Krakowie, według informacji Magistratu, przeprowadzono w sierpniu 1923 r. rejestrację mleka, dowożonego do miasta. Obliczone na tej podstawie dziennie spożycie mleka wynosiło 0,3 litra na jednego mieszkańca. Przy sprzedaży mleka na obszarze miasta Krakowa obowiązuje „Regulamin dla handlu mleczywem”, wydany przez Magistrat w dniu 2-go czerwca 1926 roku.

Zarząd miasta Wilna nie podejmował inicjatywy w dziedzinie apro wizacji mlecznej. Braku mleka naogół się nie odczuwa. Opierając się na rozporządzeniu Wojewody Wileńskiego, Magistrat m. Wilna ogłosił przepisy sanitarno-weterynaryjne, normujące handel nabiałem i produktami mlecznymi, oraz zarządził rejestrację krowiarni i zakładów handlu nabiałem.

Z odpowiedzi bydgoskiego Urzędu Statystycznego dowiadujemy się, że Magistrat miasta Bydgoszczy nie podejmował inicjatywy w kierunku uregulowania sprawy zaopatrzenia miasta w mleko, gdyż Bydgoszcz jest aż nadmiernie zaopatrywana w mleko przez 18 przedmieść oraz gospodarstwa rolne, położone w dalszej okolicy. Dziennie spożycie mleka ludności Bydgoszczy wynosi 35 tys. litrów, czyli 0,32 litra na jednego mieszkańca. Obrót przemysłowy i handlowy świeżem mlekiem unormowany jest rozporządzeniem policyjnym z dnia 6 lutego 1928 r. Miasto nie posiada własnej krowiarni.

Magistrat miasta Częstochowy nie podjął jeszcze żadnych kroków celem uregulowania sprawy zaopatrzenia miasta w mleko. Nosi się jednak z zamiarem urządzenia w Częstochowie zakładu pasteryzacji mleka. W dniu 13 marca 1928 r. została przeprowadzona rejestracja mleka, dostarczanego do Częstochowy. Oto wyniki: 1) przyniesiono, przywieziono furmankami i samochodami — 10.006 litrów, 2) przywieziono koleją — 6.028 litrów, 3) dostarczono od 765 krów, hodowanych w mieście — 2.292 litrów. Dziennie zatem spożycie ludności Częstochowy wynosiło 18.326 litrów, co na jednego mieszkańca czyni 0,19 litra. Miasto nie prowadzi własnej krowiarni. Specjalne przepisy co do kontroli sanitarnej miejsc sprzedaży mleka nie istnieją; sprawy te reguluje ogólne Rozporządzenie Wojewody Kieleckiego w sprawie sprzedaży środków spożywczych.

Odpowiedzi Magistratów miast: Radomia, Przemysła, Kalisza, Torunia, Kielc, Płocka i Inowrocławia są w punktach zasadniczych jednobrzmiące: 1) zarząd miejski nie podjął inicjatywy w kierunku uregulowania sprawy zaopatrywania miasta w mleko; 2) rejestracji dowożonego i produkowanego w mieście mleka nie przeprowadzano; 3) miasto własnej krowiarni nie posiada; 4) istnieją przepisy, dotyczące kontroli sanitarnej nad sprzedażą mleka.

Zarząd miasta Radomia nadmienia jednak, iż nosi się z zamiarem podjęcia sprawy aprowizacji mlecznej; miasto jest dotychczas w dostatecznej mierze zaopatrywane w mleko.

Na uwagę również zasługuje informacja Magistratu m. Przemysła, że istnieje w mieście m. in. wzorowa mleczarnia Związku Ziemian, która dostarcza do domów pełne mleko.

W Kaliszu kontroler miejski zbiera próbki mleka od sprzedawców; o ile analiza wykazuje zafałszowanie, sprzedawca pociągany jest do odpowiedzialności sądowej. Podobnie w Kielcach kontrolę sanitarną mleka, sprzedawanego na rynku, przeprowadza kontroler artykułów spożywczych przy Miejskim Urzędzie Zdrowia. W Płocku zaś mleko, sprzedawane na rynku, podlega codziennej kontroli ze strony chemika miejskiego.

Wreszcie zanotujemy, że rynek mleczny w Toruniu jest aż nadmiernie zaopatrzone, tak iż mleczarnie miejscowe wysyłają nadprodukcję w inne strony, i że w Kielcach dzienne spożycie mleka wynosi około 6 tys. litrów, co czyni 0,12 litra na jednego mieszkańca.

Odpowiedź Magistratu miasta Gniezna ogranicza się do informacji, że od czasu ukończenia wojny światowej ludność Gniezna jest we wszelkie artykuły spożywcze dostatecznie zaopatrzone.

Nie udzieliły dotychczas odpowiedzi na ankietę naszą Magistraty miast: Warszawy, Katowic, Lublina, Sosnowca, Grudziądza, Bielska i Leszna.

* * *

Wyniki przedsięwziętej przez nas ankietę są niezmiernie pouczające. Wskazują one, że samorządy miejskie przeważnie nie interesują się problemem mlecznym i niedoceniają jego wagę. Należy stwierdzić z naciskiem, że fakt zaopatrywania miasta w dostateczną ilość mleka nie wyczerpuje bynajmniej problemu mlecznego, gdyż punkt ciężkości zagadnienia spoczywa nie na ilości dostarczanego mleka, lecz przede wszystkim i głównie na jego jakości. Otóż pod tym względem, jak zdołaliśmy się przekonać, panują u nas stosunki opłakane. Wysoka cyfra śmiertelności niemowląt, znaczne nasilenie tej śmiertelności w porze letniej, wielkie rozpowszechnienie cierpień gruźliczych — wszystko to w znacznej mierze wiąże się ze złym stanem sprawy mlecznej. To też przyświeca nam cel pobudzenia samorządów miast polskich do zajęcia się problemem mlecznym, tak to uczyniły miasta Zachodu, szczerzące się już dzisiaj doniosłymi wynikami tej akcji w postaci podniesienia stanu zdrowotnego ludności i wydatnego zmniejszenia śmiertelności.

JAN AUGUSTYNIAK

Główny Bibliotekarz Miejski.

Doroczny Zjazd Bibliofilów i Bibliotekarzy oraz Obchód 100-lecia Ossolineum we Lwowie.

Wymienione wyżej zjazdy i uroczystość obchodu 100-lecia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich odbyły się jednocześnie w dniach od 26—29 maja r. b. w murach Uniwersytetu Jana Kazimierza. Aczkolwiek Zjazd Bibliofilów i Bibliotekarzy pierwsze posiedzenie inauguracyjne odbył pod wspólnym przewodnictwem, to jednak obrady szczegółowe ukonstytu-

owały się oddzielnie. Uczestnicy Zjazdu Bibliofilów obradowali w zespole tylko jednej sekcji. Bibliotekarze zaś, z powodu różnorodności problemów, związanych z charakterem pracy bibliotekarskiej, prowadzili obrady w trzech sekcjach: bibliograficznej, bibliotek naukowych i bibliotek oświatowych.

Ze względu na rodzaj bibliotek miejskich w Łodzi sprawozdanie niniejsze ma na celu szczegółowe omówienie obrad prowadzonych w tej ostatniej sekcji.

Przewodniczącą tej sekcji stanowili: przewodnicząca — pani Helena Radlińska, Prof. Wolnej Wszechnicy Polsk., zastępcy przewodniczącej: pan Jan Augustyniak z Łodzi, p. Wanda Dąbrowska z Warszawy i ks. Antoni Ludwiczak z Poznania. Sekretarzowali: p. Filipkowska - Szemplińska z Warszawy i p. Żurawski ze Lwowa.

Na porządku dziennym obrad były następujące referaty: p. Heleny Radlińskiej 1) „Potrzeby badania czytelnictwa młodzieży szkolnej, metoda i program tych badań”, 2) „Kształcenie bibliotekarzy oświatowych”, oraz referat p. Faustyna Czerwijowskiego, Dyr. Bibl. Publicznej w Warszawie p. t. „Projekt ustawy o gminnych bibliotekach publicznych”.

Tematami pierwszego referatu były zagadnienia, dotyczące psychofizycznego procesu czytania i jego znaczenia dla rozumienia treści książki; — jakie książki i przez kogo są zaliczone do najulubieńszych i jakie wywierają wpływ największy, sprawa rozszerzenia się kręgu zainteresowań i możliwości przeżywania treści książek, wypowiadających w różnorodny sposób myśli i uczucia; zagadnienia wpływu książki na ukształtowanie życia młodzieży; oraz zagadnienia umiejętności wyboru książki. Ze względu na doniosłość tematów poruszonych w tym referacie, oraz na brak czasu na dłuższą dyskusję, rezolucyj dotyczących tego referatu, nie uchwalono. Mimo to jednak pierwszy tego rodzaju referat, omawiany na zjeździe bibliotekarzy wszystkich dzielnic Polski ma swe doniosłe znaczenie, porusza bowiem sprawy, które w pracy bibliotekarskiej powinny być brane pod uwagę.

Drugi referat o kształceniu bibliotekarzy oświatowych omawiał sprawę posiadania przez bibliotekarzy specjalnych kwalifikacyj w związku z coraz więcej wyodrębniającą się z szeregu prac kulturalno-oświatowych, pracą bibliotekarza. Postulaty uchwalone w tym względzie przez zjazd są następujące: 1 — kształcenie bibliotekarzy oświatowych odbywać powinno: a) na poziomie wyższym — według norm wykształcenia wyższego, związanego z praktyką, jako wykształcenie równoważnościowe, lecz odrębne od kształcenia bibliotekarzy bibliotek naukowych b) na poziomach niższych — przez praktykę w bibliotekach wzorowych i kursy krótko - terminowe: początkowe i uzupełniające; oraz przez fachową pomoc instruktorską. 2. W celu utrzymywania wartości i podnoszenia poziomu pracy w bibliotekach publicznych, niezbędne jest ułatwianie prac badawczych z zakresu polityki bibliotecznej, z zagadnień czytelnictwa i t. d. 3. Dla stałego szkolenia bibliotekarzy małych bibliotek i dostarczania bodźca ich pracy samokształceniowej niezbędna jest systematyczna działalność instruktorska. Związek Bibliotekarzy Polskich powinien powołać komisję kształcenia bibliotekarzy.

Zapowiedziany trzeci referat p. F. Czerwijowskiego nie odbył się z powodu nieprzybycia prelegenta. Ponieważ jednak zagadnienie ustawowego ujęcia spraw bibliotek gminnych najżywiej interesowało obecnych, przeto na podstawie doraźnego streszczenia referatu przez współautorkę

projektu ustawy p. Wandę Dąbrowską oraz na podstawie koreferatu p. prof. Żurawskiego, przedstawiciela Tow. Szkół Lud. w Małopolsce, odbyła się gorąca wymiana zdań na temat głównych zasad projektu ustawy. Udział w dyskusji brali p. Radlińska, p. W. Dąbrowska, ks. Ludwiczak, p. J. Augustyniak i p. Klapanek, przedstawiciel bibliotek czeskich. Przedmiotem dyskusji były głównie dwa zagadnienia: 1 — czy biblioteki publiczne należy oddać pod bezpośrednią opiekę gmin miejskich i wiejskich, czy też pozostawić tę sprawę instytucjom społecznym jak np. Tow. Czyteln. Ludowych w Poznańskim lub Tow. Szkoły Ludowej w Małopolsce; 2 — sprawa uwzględnienia potrzeb językowych mniejszości narodowych na Kresach. Przedstawiciele Kresów Wschodnich i Zachodnich wypowiedzieli się przeciwko ustawie, która przewiduje oparcie bytu bibliotek o samorząd gminny; dążą także do tego, aby biblioteki na kresach zawierały tylko 10 procent książek w językach obcych. Przedstawiciele zaś województw centralnych byli za przyjęciem projektu ustawy i za oparciem bibliotek o samorząd, na który w dodatku ustawa nakładać będzie nawet obowiązek przymusowego otwierania bibliotek. Argumentem decydującym było przedstawienie poważnego rozwoju bibliotek miejskich w Łodzi, będących pod bezpośrednią opieką samorządu miejskiego. Kwestję książek w obcych językach w bibliotekach kresowych przedstawiciele b. zaboru rosyjskiego pragnęliby widzieć załatwioną w myśl konstytucji polskiej i oraz zasad, ustalonych przez naukę o państwie; t. j. że nie tylko język wspólny jest poważnym czynnikiem decydującym o konsolidacji państwowej, lecz w większym jeszcze stopniu ogólna kultura w danym państwie, jako całokształt zjawisk, tworzących powszechną wygodę życiową, tak w dziedzinie materialnej jak i w duchowej.

SPRAWOZDANIE

z działalności Wydziału Opieki Społecznej za miesiąc marzec 1928 r.

A. Oddział Opieki Otwartej.

1. Świadczenia w naturze i gotówce. Akcja dożywiania.

a) Obiady dla pracowników fizycznych i umysłowych:

Wydano obiadów dla pracowników fizycznych na rachunek Wydz. Opieki Społecznej — 69.191, przeciętnie dziennie 2.232, przeciętny koszt 1 osoby — 30 groszy; na rachunek Urzędu Wojewódzkiego — 5.280, przeciętnie dziennie 170, przeciętny koszt 1 osoby — 56 groszy. Razem obiadów — 74.471, przeciętnie dziennie — 2.402.

Wydano obiadów dla pracowników umysłowych na rachunek Wydz. Opieki Społecznej — 13.347, przeciętnie dziennie — 431, przeciętny koszt 1 osoby — 90 groszy; na rachunek Urzędu Wojewódzkiego — 13.675, przeciętnie dziennie 441, przeciętny koszt 1 osoby — 91 gr.. Razem wydano obiadów 27.022, przeciętnie dziennie — 872.

Ogółem wydano obiadów 101.493, przeciętnie dziennie — 3.274.

Prócz tego wydano dla 7084 dzieci 185.174 porcyj mleka, cukru i bułek, na co wydatkowano zł. 31.922.53 gr., czyli przeciętnie dziennie 17 groszy na porcję.

b) Zapomogi gotówkowe:

Na utrzymanie 597 osobom dorosłym zł. 10.118,—, 469 dzieciom zł. 6404.—, razem zł. 16.522.—, na ekwiwalent obiadowy 64 os. dor. zł. 1404.70,

na komorne 5 os. dor. zł. 122.50, na podróże do miejsca otrzymania pracy 68 os. dor. zł. 392.50. Ogółem wydano na zapomogi dla 734 osób dorosłych złotych 12.037.70, dla 469 dzieci zł. 6404.—, t. j. razem zł. 18.441.70.

c) zapomogi w naturze:

Wydano: obuwia 121 par, trepów 50, marynarek 39, spodni 40, koszul 162, kalesonów 79, palt 10, sukienek 137, pończoch 112, kocy 34, przesteradeł 5, sienników 20, ręczników 5, marynarek dzieciennych 28, spodek 26, koszulek 163, majteczek 123, paletek 14, czapeczek 38, płaszczyków 11.

2. Pomoc lekarska i ambulatoryjna.

- a) Pomoc lekarska 202 dorosłym i 24 dzieciom, razem 226;
 b) Pomoc akuszerska 1 osobie;
 c) Pomoc ambulatoryjna i wydawanie recept na lekarstwa 743 dorosłym i 496 dzieciom, razem 1239. Ogółem 946 dorosłym i 520 dzieciom.

3. Pomoc prawna i zaświadczenia o stanie materialnym.

a) Patronat Prawny.

O alimenty:	W toku na		
	I. III 28	Wznowiono	Wpłynę'o
a) dla żon i dzieci ślubnych	21	13	11
b) dla żon i dzieci nieślubnych	19	5	12
c) dla rodziny	3	3	3
O odszkodowanie za pracę	52	12	74
O odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki	11	5	11
O eksmisję i komorne	4	10	24
Majątkowych	9	8	14
Separacje i rozwody	5	3	3
O uznanie za zmarłych	7	1	1
Różnych	18	6	17
Razem:	149	66	170

Z tego ostatecznie załatwiono 210 spraw, pozostało na 1. IV. 1928 r. ogółem spraw — 175.

Z płatnej porady korzystało 6 osób. Wpłynęło zł. 18.—. Ogółem udzielono porad ustnych — 289.

Ilość wymienionych porad ustnych (289) jest niezależna od wskazanej w sprawozdaniu ilości spraw (w jednej sprawie może być kilka porad ustnych).

b) Zaświadczeń o stanie materialnym wydano ogółem — 260.

4. Chowanie zwłok biednych zmarłych.

Pochowano dorosłych — 18, dzieci 6, razem 24; prócz tego wydano trumien 45.

5. Miejskie Domy Noclegowe.

a) Ilość nocujących (przec. dziennie): M. Dom Noclegowy dla mężczyzn, 28 p. Strz. Kaniowskich 32 — 221 osób, M. Dom Noclegowy dla kobiet, Cmentarna 10-a — 86 osób, Schronisko dla matek z dziećmi, Zeromskiego 44: kobiet — 54, dzieci 68, razem 122; Schronisko dla wyeksmiowanych rodzin, Bazarna 5: (mężczyzn — 76, kobiet — 73, dzieci — 139), razem 288, Schronisko dla repatriantów, Chojny, Brzozowa 17: mężczyzn — 12, kobiet — 15, dzieci — 29, razem — 56 osób. Ogółem 773 osoby.

b) *Wydatki administracyjne* na jednego nocującego wynosiły przeciętnie dziennie — 17 groszy.

6. Miejskie Biuro Pośrednictwa Pracy dla służby domowej, Piotrkowska 92.

Zgłosiło się po pracę — 298 osób, z tego obsadzono na miejscach — 271 osób; powtórnie korzystało z pośrednictwa 60 osób. Wpływ kasowy za m. marzec 1928 r. — zł. 820,—.

7. Subsydja dla instytucyj prywatnych opieki otwartej oraz koszt świadczeń, udzielonych przez instytucje prywatne na rachunek Magistratu.

a) Subsydja gotówkowe.

Wypłacono Towarzystwu „Kropla Mleka” zł. 1000,— tytułem subsydjum na miesiąc marzec 1928 r.

b) Świadczenia na rachunek Magistratu.

Wypłacono T-wu „Kropla Mleka” zł. 2,838.50 za 8110 porcyj mleka, wydanych na rachunek Magistratu. Przec. dziennie 261 dzieci otrzymało mleko.

Wypłacono T-wu „Toz” zł. 592,70 za 1809 porcyj mleka, wydanych na rachunek Magistratu. Przec. dziennie 58 dzieci otrzymało mleko.

Ogółem przec. dziennie 319 dzieci otrzymało mleko.

c) Ekwiwalent pieniężny dla ochron na produkty.

Wydano dla 11 ochron (8 chrześc. i 3 żyd.) na 26.909 porcyj żywnościowych zł. 1374, 98 gr.

W ochronach tych przebywało 1005 dzieci (779 chrz. i 226 żydów).

Łączna wartość subsydjum w gotówce i produktach wynosiła złotych 5.806,18.

B. Oddział Opieki Zamkniętej.

1. Miejskie Domy Wychowawcze dla dzieci i młodzieży.

a) Ilość dzieci na dzień 31. III. 1928 r. oraz ilość dni instytucyjnych: chłopców 328, dziewcząt 226, razem 554, ilość dni instytucyjnych 17.151, Przec. ilość dzieci — 553.

Ruch dzieci: było na 1. III. 1928 r. chłopców — 330, dziewcząt — 221, przybyło chłopców — 20, dziewcząt — 16. Ogółem: chłopców — 350, dziewcząt — 237. Razem — 587.

Ponieważ zaś ogółem ubyło dzieci 33 (22 chłopców i 11 dziewcząt), więc pozostało na dzień 1. IV. 1928 r. we wszystkich zakładach wychowawczych dzieci — 554.

c) Ogólne wydatki i dzienny koszt utrzymania: na I Miejski Dom Wychowawczy zł. 10.581,98 (koszt dzienny utrzymania 1 dziecka zł. 3.35); na II Miejski Dom Wychowawczy zł. 10.095,10 (koszt dzienny utrzymania 1 dziecka zł. 3.14); na III Miejski Dom Wychowawczy zł. 7.925,35 (koszt dzienny utrzymania 1 dziecka zł. 2.22); na IV Miejski Dom Wychowawczy zł. 152,95 (koszt dzienny utrzymania 1 dziecka zł. 2.89); na V Miejski Dom Wychowawczy zł. 7.217,45 (koszt dzienny utrzymania jednego wychow. zł. 3.46); na I Miejską Bursę zł. 7.045,49 (koszt dzienny utrzymania jednego chłopca zł. 3.75); na II Miejską Bursę zł. 1,291.81 (koszt dzienny utrzymania 1 wychowanki zł. 463); Miejskie Pogotowie Opiekuńcze zł. 3.653,66 (koszt dzienny utrzymania 1 wychowanka zł. 2.70); Internat dla chłopców

zł. 4.953,90 (koszt dzienny utrzymania 1 wychowanka zł. 3.40). Razem ogólne wydatki wynoszą: na utrzymanie dzieci zł. 26.874,81; na utrzymanie personelu zł. 15.460,90. Ogółem 42,335.71 (koszt dzienny utrzymania jednego dziecka (prócz I M. Domu Wychowawczego zł. 3.03).

2. Dom Starców i Kalek Chrześcijan, ul. Narutowicza 60.

Ruch starców: było na 1. III. 1928 r. mężczyzn — 84, kobiet — 227, razem — 311; przybyło mężczyzn — 6, kobiet — 5, razem — 11. Ogółem było mężczyzn — 90, kobiet — 232, razem — 322 osób; w ciągu miesiąca ubyło mężczyzn — 2, kobiet — 3, razem — 5; pozostało zatem na 1. IV. 1928 r. mężczyzn — 88, kobiet — 229, razem — 317.

Ogólne wydatki: wydatkowano na utrzymanie pensjonarzy zł. 14,473.23 — wydatkowano na utrzymanie personelu zł. 3,975.69, — razem zł. 18,448.92 (koszt dzienny utrzymania jednego starca zł. 1.90).

3. Dom dla chronicznie chorych, ul. Wiznera 25/27.

Ruch pensjonarzy: było na dzień 1. III. 1928 r. mężczyzn — 14, kobiet — 101, razem — 115; przybyło kobiet — 6. Ogółem było mężczyzn — 14, kobiet — 107, razem 121 osób. W ciągu miesiąca ubyło kobiet — 8; pozostało zatem na 1. IV. 1928 r. mężczyzn — 14, kobiet — 99, razem — 113 osób.

Ogólne wydatki: wydatkowano na utrzymanie chorników zł. 6.520,72. Wydatkowano na utrzymanie personelu zł. 3.586,13 — razem złotych 10.106,85 (koszt dzienny utrzymania 1 chornika zł. 2.83).

4. I. Miejska Stacja Opieki nad Dzieckiem, Tramwajowa 13.

Pod opieką Stacji w ciągu miesiąca marca było dzieci oddanych na wychowanie prywatnym osobom: od 6—12 mies. — 13, od 1—2 lat — 35, od 2—3 lat i wyżej — 89. Razem 137 dzieci.

5. Warsztaty rzemieślnicze przy Miejskich Domach Wychowawczych.

a) Warsztat szewski.

Wykonano nowego obuwia 62 pary kosztem zł. 1,640.63 (koszt ogólny 1 pary zł. 26.46); wykonano 61 par pantofli gimnastyczn. kosztem zł. 400.28 (koszt ogólny 1 pary zł. 6.56); zreperowano 28 par obuwia kosztem zł. 154,02 (koszt ogólny 1 pary zł. 5.50). Roboty prywatne: uszyto 4 pary obuwia kosztem zł. 118.45; zreperowano 10 par obuwia kosztem zł. 25.70.

b) Warsztat krawiecki.

Uszyto ubrań 51 kosztem zł. 1.336,18. Robót prywatnych wykonano ogółem na sumę zł. 55,55.

6. Umieszczanie osób dorosłych i dzieci w instytucjach i na kolonjach leczniczych na rachunek Wydziału Opieki Społecznej.

a) Opieka nad starcami.

W Przytułku Starców i Paralityków Łódzkiego Żydowskiego Towarzystwa Dobroczyńności przebywało na rachunek Magistratu 18 starców (mężcz. 6, kob. 12). Za utrzymanie zapłacono zł. 1331.01.

Przeciętny dzienny koszt utrzymania wynosił zł. 2.39 od osoby.

b) Umieszczanie dzieci u osób prywatnych.

Za utrzymanie 137 dzieci (chł. 69, dziewcz. 68) umieszczonych przez Wydział Opieki Społecznej u osób prywatnych na wychowaniu, wypłacono w miesiącu marcu 1928 r. zł. 7862.—, czyli przeciętnie zł. 1.50 dziennie.

c) Kolonje lecznicze dla dzieci.

W Szpitalu Klimatycznym w Zakopanem przebywało 3 dzieci (1 chł., 2 dziewcz.). — Przeciętny dzienny koszt utrzymania dziecka — zł. 7.—.

W Zakopanem w Schronisku Dziecięcem Uniwers. Jagiellońskiego przebywało 5 dzieci (chł. 1, dziewcz. 4, w tem 2 dzieci po 3 dni i 2 po 25). Za utrzymanie zapłacono zł. 401.75, czyli przeciętnie zł. 4.62 dziennie za dziecko.

W Witkowicach w Zakładzie Leczniczym dla dzieci chorych na jaglicę przebywało 27 dziewcząt. — Za utrzymanie zapłacono zł. 1711.20, czyli zł. 2.— dziennie za dziecko.

W Śremie w Zakładzie dla dzieci jagliczych przebywało 17 dziewcząt. Za utrzymanie zapłacono zł. 1507.22, czyli przeciętnie zł. 2.86 dziennie.

W Stradomiu w Zakładzie Leczniczo-Wychowawczym dla dzieci jagliczych przebywało 54 chłopców. — Koszt dzienny utrzymania chłopca wynosił zł. 2.50.

W Instytucie dla Ociemniałych i Głuchoniemych w Warszawie przebywało 2 dzieci (1 chł., 1 dziewcz.). Za utrzymanie zapłacono zł. 140.—.

W Zakładzie Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi w Warszawie przebywała 1 dziewczynka. — Koszt dzienny utrzymania wynosił zł. 1.50.

W Instytucie dla Głuchoniemych Chrześcijan w Łodzi przebywało 7 dzieci (chł. 2, dziewcz. 5). — Za utrzymanie zapłacono zł. 542.50, czyli zł. 2.50 dziennie.

W Szpitalu Psychjatrycznym w Warcie przebywało 3 dzieci (1 chł., 2 dziewcz.). — Koszt dzienny utrzymania wynosił zł. 4.—.

d) Kolonje lecznicze dla dorosłych.

W Instytucie Zjednoczenia Pracowników Niewidomych Rzeczypospolitej Polskiej przebywał 1 pensjonarz. Koszt miesięczny utrzymania wynosił zł. 80.—.

W Zakładzie T-wa Pomocy Ociemniałym Ofiarom Wojny w Polsce „Latarnia” przebywało 3 pensjonarzy. Miesięczny koszt utrzymania wynosił zł. 60.— od osoby.

W Instytucie dla Ociemniałych i Głuchoniemych w Warszawie przebywał 1 pensjonarz. Koszt miesięczny utrzymania wynosił zł. 80.—.

W Ewangelickim Domu Dżakonis w Zakładzie dla idjotów i epileptyków przebywał 1 pensjonarz. Za utrzymanie zapłacono zł. 40.30, czyli 1.30 dziennie.

W Szpitalu Psychjatrycznym w Warcie przebywał 1 pensjonarz. — Za utrzymanie zapłacono zł. 124.—, czyli zł. 4.— dziennie.

e) Opieka nad moralnie zaniedbanymi dziećmi.

W Łagiewnikach pod Krakowem przebywało 3 dziewcząt. Koszt miesięczny utrzymania wynosił zł. 40.— od osoby.

W Domu Misyjnym Sióstr Pasterek w Radogoszczu przebywało 14 dziewcząt. — Koszt dzienny utrzymania wynosił zł. 1.50 od osoby.

W Płocku w Zakładzie Anioła Stróża przebywała 1 dziewczynka. Miesięczny koszt utrzymania wyniósł zł. 46.50.

W Zakładzie Wychowawczo-Poprawczym w Cieszynie przebywało 4 chłopców. Koszt dzienny utrzymania chłopca wynosił zł. 3.25.

W Zakładzie Wychowawczo - Poprawczym w Herbach przebywało 3 chłopców. Dzienny koszt utrzymania chłopca wynosił zł. 2.—.

f) Zakłady normalne dla dzieci.

W „Sienkiewiczówce” przebywało 31 dzieci (chł. 18, dziewcz. 13). — Koszt dzienny utrzymania wynosił zł. 2.—.

W Zakładzie Ks. Salezjanów w Łutomiersku przebywało 3 chłopców. Za utrzymanie zapłacono zł. 180.—.

W Żydowskim Domu Sierot w Łodzi przebywało 8 dzieci (chł. 5, dziewcz. 3). Miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosił zł. 60.—.

W „Gnieździe Łódzkim” w Kałach przebywało 19 dziewcząt. Dzienny koszt utrzymania wynosił za dziecko 2 zł.

W Zakładzie dla Niemowląt Towarzystwa Ochrony Zdrowia Ludności Żydowskiej w Polsce przebywało 9 niemowląt. — Za utrzymanie zapłacono zł. 900.—, czyli zł. 100.— za dziecko.

W Sierocińcu w Liskowie przebywało na rachunek Magistratu 8 dzieci (chł. 3, dziewcz. 5). — Dzienny koszt utrzymania dziecka wynosił 2 złote.

7. Subsydja.

W miesiącu marcu 1928 roku wypłacono na poczet subsydjum za rok 1928/9:

Internatowi dla Głuchoniemych	—	zł. 331.34
i Internatowi — Nawrot 104	—	„ 334.42

razem zł. 665.76.

STATYSTYKA PRYWATNEGO RUCHU BUDOWLANEGO.

ROK MIĘSIĄC	Rozpoczęte budowle				Zakończone budowle					
	Ogółem	w t e m			Ogółem	w t e m				Izb mie- szkalnych
		miesz- kalne	przem. i handl.	inne		miesz- kalne	przem. i handl.	inne		
N O W E B U D O W L E										
Styczeń	1928	10	7	1	2	8	3	5	—	23
Luty	„	9	5	4	—	20	15	4	1	184
Marzec	„	22	17	2	3	7	1	2	4	4
Kwiecień	„	20	12	4	4	10	7	1	2	37
N A D B U D O W Y I P R Z E B U D O W Y.										
Styczeń	1928	4	3	1	—	2	2	—	—	6
Luty	„	2	2	—	—	3	1	1	1	8
Marzec	„	2	2	—	—	1	1	—	—	6
Kwiecień	„	4	3	1	—	—	—	—	—	—

Źródło: Sprawozdania miesięczne Inspekcji Budowlanej m. Łodzi.

OKÓLNIK Nr. 16.

Nawiązując do okólnika Nr. 16 z dnia 30 kwietnia 1925 roku, podajemy niniejszem do wiadomości następujące pismo Ministerstwa Skarbu: Ministerstwo Skarbu. Warszawa, dn. 7 listopada 1927 r.

L. D. V. 725/2.

Okólnik w sprawie potrącenia podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Do Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, do kancelarii Sejmu i Senatu, do Najwyższej Izby Kontroli, do Prezydium Rady Ministrów i do wszystkich Ministerstw.

Ministerstwo Skarbu, mając na uwadze usunięcie rozbieżności przy obliczaniu podatku dochodowego od dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — podaje poniżej do wiadomości służbodawców główne zasady ustawowe, obowiązujące w tym względzie.

W szczególności pamiętać należy, że:

1. dochód z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, podlegający opodatkowaniu w drodze potrącenia przez służbodawców przy wypłacie, stanowią — w rozumieniu ustawy — wszelkiego rodzaju i jakkolwiek bądź nazwę noszące wynagrodzenia, łącznie z wszystkimi dodatkami, jakie pracownik uzyskuje od służbodawcy z tytułu swego stosunku służbowego lub z tytułu najmu pracy. Nie zaliczają się więc do kategorii dochodów z uposażeń służbowych wynagrodzenia, wypłacane za wykonaną pracę osobom, które w stosunku do wypłacającego wynagrodzenie nie pozostają w zależności służbowej. Dochody takie podlegają opodatkowaniu wedle Dz. I ustawy o państwowym podatku dochodowym, jako dochody z zajęć zarobkowych;
2. za podstawę do ustalenia stopy procentowej, miarodajnej do obliczenia podatku od wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty za pewien okres czasu (kwartał, miesiąc lub tydzień, zależnie od umowy, czy też zwyczaju), przyjmuje się wysokość tego wynagrodzenia, obliczoną w stosunku rocznym;
3. za podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku **od dodatkowego wynagrodzenia perjodycznego**, którego wypłata następuje w ciągu miesiąca już po dokonaniu wypłaty stałego uposażenia — przyjmuje się obliczoną w stosunku rocznym sumę wypłaconego już wynagrodzenia stałego i tegoż wynagrodzenia dodatkowego;
4. w celu ustalenia stopy procentowej, miarodajnej do obliczenia podatku od jednorazowego wynagrodzenia (renumeracji, zapomogi i t. p.) dolicza się tu jednorazowe wynagrodzenie do sumy ostatniego perjodycznego wynagrodzenia, obliczonego w stosunku rocznym;
5. podatek od dochodów z uposażeń służbowych pobiera się drogą potrącenia przez służbodawców przy każdorazowej wypłacie. Zaliczki na pobory służbowe nie uważa się za wypłatę uposażenia.

Przykłady:

ad p. 2) W dniu 1 lipca 1927 roku wypłaca się pracownikowi miesięczne uposażenie za lipiec w kwocie zł. 600.—

Wysokość tego uposażenia, obliczona w stosunku rocznym (600×12 mies.) wynosi	„ 7.200.—
Stopa procentowa od dochodu 7.200 zł. według skali (art. III) wynosi 3,4%, służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianych 600 zł. podatek w kwocie	„ 20.40
ad p. 3) Temu samemu pracownikowi wypłaca się w dniu 31 lipca 1927 roku dodatkowe perjodyczne wynagrodzenie (np. wynagrodzenie za pełnienie funkcji nadzorczych w instytucji nadzorowanej przez Państwo) w kwocie	„ 200.—
Celem obliczenia stopy procentowej podatku od tego dodatkowego wynagrodzenia przyjmuje się wypłacone już 1 lipca 600 zł. plus wypłacone 31 lipca 200 zł., razem 800 złotych $\times 12$ mies. = 9.600 zł., od której to kwoty według skali (art. 111) przypada stopa procentowa 4,1%.	
Służbodawca winien jest potrącić od wynagrodzenia dodatkowego, wypłaconego w dniu 31 lipca podatek w kwocie (4,1% od 200 zł.)	„ 8.20
ad p. 4) Pracownikowi, który w dniu 1 sierpnia 1927 r. pobrał miesięczne wynagrodzenie na sierpień w wysokości wypłaca się w dniu 15 sierpnia 1927 roku jednorazowe wynagrodzenie (renumerację, zapomogę itp.) w wysokości	„ 550.—
	„ 300.—
Celem obliczenia stopy procentowej od wspomnianego wynagrodzenia jednorazowego przyjmuje się wypłacone w dniu 1 sierpnia wynagrodzenie 550 zł., obliczone w stosunku rocznym (550×12), t. j. 6.600 zł., do którego dodaje się jednorazowe wynagrodzenie 300 zł., co stanowi razem	
od której to kwoty stopa procentowa według skali art. 111 wynosi 3,4%.	„ 6.900.—
Zatem podatek od jednorazowego wynagrodzenia 300 złotych wynosić będzie 3,4% tej kwoty, t. j.	„ 10.20
ad p. 5) Pracownik pobiera tytułem wynagrodzenia płacę miesięczną w wysokości 500 zł., a nadto od dokonanych przez niego transakcyj (np. handlowych) prowizję w wysokości 1%, obliczaną i wypłacaną ostatniego dnia każdego kwartału z tem, że każdego miesiąca może mu być wypłacana na jego żądanie zaliczka na tę prowizję.	
Podatek od wynagrodzenia miesięcznego w kwocie zł. 500 oblicza się i potrąca w każdym miesiącu w dniu wypłaty w sposób, przedstawiony w przykładzie ad p. 2), o ile zaś chodzi o prowizję, oblicza się i potrąca podatek dopiero w ostatnim dniu kwartału, mimo, że w poszczególnych miesiącach kwartału pracownik pobierał zaliczki na prowizję.	
Obliczenie podatku od prowizji.	
Wysokość ostatniego perjodycznego wynagrodzenia w stosunku rocznym wynosi (500×12)	zł. 6.000.—
Wysokość prowizji, wypłaconej w ostatnim dniu kwartału wynosi 1.000 zł., czyli w stosunku rocznym (1.000×4)	„ 4.000.—
	razem zł. 10.000.—

Stopa procentowa od rocznego dochodu 10.000 zł. wg. skali art. 111 wynosi — 4,3%, zatem podatek od omawianej prowizji 1.000 zł. wynosić będzie 4,3% tej kwoty, t. j. . . . „ 43.—

Dyrektor Departamentu (—) W. Ł o s z k o.

Ministerstwo Skarbu.

Warszawa, dn. 7 listopada 1927 r.

L. D. V. 725/2.

Izbowi Skarbowym oraz Wydziałowi Skarbowemu Woj. Śląskiego w Katowicach tudzież wszystkim urzędom skarbowym podatków i opłat skarbowych

— do wiadomości.

Dyrektor Departamentu (—) W. Ł o s z k o.

Izba Skarbowa Łódzka.

Łódź, dn. 22 listopada 1927 r.

L. 6820 II. 25169/27.

Wszystkim Urzędem Skarbowym w Okręgu Izby Skarbowej Łódzkiej, I, III i IV Wydziałowi Izby Skarbowej

w miejsku

— do wiadomości i zastosowania się.

Prezes (—) T o w a r n i c k i.

Równocześnie w załączeniu przesyłamy obowiązującą skalę podatku, podaną już w swoim czasie do wiadomości okólnikiem Nr. 16 z dn. 30 kwietnia 1925 roku, nadmienając, iż dodatek mieszkaniowy opodatkowaniu nie podlega.

Łódź, dnia 26 maja 1928 roku.

Dyrektor Zarządu Miejskiego:

Prezydent:

(—) J. Z a l e w s k i.

(—) B. Z i e m i ę c k i.

L. p.	Wysokość wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym		Stopa proc. podatku
	ponad złotych	do	
1.	2.500.—	2.600.—	1,5%
2.	2.600.—	2.700.—	1,6%
3.	2.700.—	2.800.—	1,7%
4.	2.800.—	2.900.—	1,8%
5.	2.900.—	3.000.—	1,9%
6.	3.000.—	3.100.—	2%
7.	3.100.—	3.200.—	2,1%
8.	3.200.—	3.400.—	2,2%
9.	3.400.—	3.600.—	2,3%
10.	3.600.—	3.800.—	2,4%
11.	3.800.—	4.000.—	2,5%
12.	4.000.—	4.200.—	2,6%
13.	4.200.—	4.400.—	2,7%
14.	4.400.—	4.800.—	2,8%
15.	4.800.—	5.200.—	2,9%
16.	5.200.—	5.600.—	3%
17.	5.600.—	6.000.—	3,1%
18.	6.000.—	6.400.—	3,2%
19.	6.400.—	6.800.—	3,3%
20.	6.800.—	7.200.—	3,4%
21.	7.200.—	7.600.—	3,5%

L. p.	Wysokość wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym		stopa proc. podatku
	ponad	złotych do	
22.	7.600.—	8.000.—	3,6%
23.	8.000.—	8.800.—	3,9%
24.	8.800.—	9.600.—	4,1%
25.	9.600.—	10.400.—	4,3%
26.	10.400.—	11.200.—	4,6%
27.	11.200.—	12.000.—	4,9%
28.	12.000.—	13.000.—	5,3%
29.	13.000.—	14.000.—	5,7%
30.	14.000.—	15.000.—	6,1%
31.	15.000.—	16.000.—	6,5%
32.	16.000.—	17.000.—	6,8%
33.	17.000.—	18.000.—	7,1%
34.	18.000.—	19.000.—	7,4%
35.	19.000.—	20.000.—	7,7%
36.	20.000.—	22.000.—	8%
37.	22.000.—	24.000.—	8,3%
38.	24.000.—	26.000.—	8,6%
39.	26.000.—	28.000.—	8,9%
40.	28.000.—	30.000.—	9,2%
41.	30.000.—	32.000.—	9,5%
42.	32.000.—	34.000.—	9,9%
43.	34.000.—	36.000.—	10,3%
44.	36.000.—	38.000.—	10,7%
45.	38.000.—	40.000.—	11,1%
46.	40.000.—	44.000.—	11,5%
47.	44.000.—	48.000.—	11,9%
48.	48.000.—	52.000.—	12,3%
49.	52.000.—	56.000.—	12,7%
50.	56.000.—	60.000.—	13,1%
51.	60.000.—	64.000.—	13,6%
52.	64.000.—	68.000.—	14,1%
53.	68.000.—	72.000.—	14,6%
54.	72.000.—	76.000.—	15,1%
55.	76.000.—	80.000.—	15,6%
56.	80.000.—	88.000.—	16,1%
57.	88.000.—	96.000.—	16,6%
58.	96.000.—	104.000.—	17,2%
59.	104.000.—	112.000.—	17,8%
60.	112.000.—	120.000.—	18,4%
61.	120.000.—	128.000.—	19%
62.	128.000.—	136.000.—	19,6%
63.	136.000.—	144.000.—	20,2%
64.	144.000.—	152.000.—	20,8%
65.	152.000.—	160.000.—	21,5%
66.	160.000.—	168.000.—	22,2%
67.	168.000.—	176.000.—	22,9%
68.	176.000.—	184.000.—	23,6%
69.	184.000.—	192.000.—	24,3%
70.	192.000.—		25%

OKÓLNIK Nr. 18.

W okólniku Nr. 8 z dnia 24 marca 1927 roku podany został do wiadomości wykaz stanowisk służbowych, na których dozwolona jest praca wgl. dyżurowanie w dni świąteczne i niedziele, zaś w okólniku Nr. 22 z dnia 31 października 1927 roku podano wykaz zmian, wprowadzonych następnie do okólnika Nr. 8.

Obecnie wprowadza się do okólnika Nr. 8 z dnia 24 marca 1927 r. jeszcze jedną zmianę, mianowicie, zezwala się na dyżury w gmachu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 212, mieszczącym Urząd zasiłkowy dla Bezrobotnych, Biuro Wojskowo-Policyjne i Wydział Statystyczny. W gmachu tym dyżurować mogą 2 woźni po 6 godzin w każdą niedzielę lub święto; za dyżury te woźni otrzymywać będą wynagrodzenie dodatkowe według norm, ustalonych w okólniku Nr. 8 z roku 1927.

Podając powyższe do wiadomości, polecamy jednocześnie odpowiednio uzupełnić załączony do okólnika Nr. 8 z dnia 24 marca 1927 roku wykaz stanowisk służbowych, na których dozwolona jest praca względnie dyżurowanie w dni świąteczne i niedziele.

Łódź, dnia 26 maja 1928 roku.

Dyrektor Zarządu Miejskiego:

(—) J. Zalewski.

Prezydent:

(—) B. Ziemięcki.

KRONIKA MIEJSKA.

Budowa miejskich bloków mieszkalnych. W poniedziałek, dn. 4 bm., pod przewodnictwem p. prezydenta Ziemięckiego, odbyło się kolejne posiedzenie Komitetu budowy domów mieszkalnych. W obradach uczestniczyli: pp. wiceprezydent dr. Wieliński ławnicy: Izdebski, Purtal, Margolis, Kuk, dr. Skalski, inż. Sunderland, nacz. architekt miejski inż. Lisowski, inż. Rodewald oraz radca prawny Magistratu adw. Żelazowski.

Na wstępie posiedzenia p. ławnik Izdebski złożył ogólne sprawozdanie z dotychczasowej działalności Wydziału Budownictwa w dziedzinie przygotowania planów i materiałów, niezbędnych do rozpoczęcia budowy bloków mieszkalnych na Polesiu Konstantynowskiem. Wykonanie kosztorysów i planów policyjno-budowlanych powierzone zostało architektom: Słońskiej, Szereszewskiemu i Berlinerowi. Architekci ukończyli w wyznaczonym terminie plany domów mieszkalnych (prócz kosztorysów), poczem plany te zatwierdzone zostały przez Inspekcję Budowlaną. Pp. architekci Gutt i Jankowski opracowali w tymże czasie powierzone im plany bloków na Nowem-Rokiciu i nadesłali plany Wydziałowi Budownictwa do dalszego postępowania. W związku z uchwałą Ma-

gistratu, dotyczącą wydania specjalnego numeru „Architektury i Budownictwa”, poświęconego sprawie konkursów łódzkich, Wydział Budownictwa wykonał odbitki nagrodzonych i wyróżnionych prac i przesłał je, wraz z odpowiednim materiałem redakcyjnym, wspomnianemu wydawnictwu. Numer specjalny „Architektury i Budownictwa” ukazać się ma w dniach najbliższych.

Sprawozdanie p. ławnika Izdebskiego uzupełnione zostało szeregiem danych technicznych i cyfrowych przez p. inż. Lisowskiego, naczelnego architekta Magistratu m. Łodzi. W szczególności p. inż. Lisowski mówił w swym referacie warunki terenowe wybranych pod budowę miejsc, koszty jednostki kubatury, konstrukcję stropów, ilość kondygnacji w projektowanych domach i t. d. Zgodnie z danymi referatu, zatrudnienie przy robotach znalazłoby około 4.500 robotników.

Następnie rozwinęła się szeroka dyskusja nad stroną finansową realizacji planów budowlanych oraz nad związaną z tem kwestją rozłożenia budowy na mniejszy lub większy przeciąg czasu. W rezultacie dyskusji Komitet uchwalił, aby rozłożyć zasadnicze plany budowy na 3 lata, rozpoczynając odrazu prace na Po-

lesiu Konstantynowskim w pełnym zakresie.

W dalszym ciągu obrad ustalono tekst ogłoszenia o przetargu na wykonanie budowy bloków, warunki przetargu dla firm i dostawców, oraz warunki umowy, obowiązujące przedsiębiorstw. Omawiano także sprawę ilości kierowników i instrukcyj dla nich oraz sprawę udziału architektów-projektodawców w wykonaniu rysunków technicznych i w nadzorze architektonicznym nad realizacją projektów.

Przyjęte przez Komitet Budowy wnioski i uchwały przedłożone będą plenum Magistratu, celem ich ostatecznego zatwierdzenia.

Gdzie wybudowana zostanie cegielnia miejska? Dnia 6 b. m. specjalna komisja pod przewodnictwem p. ławnika — przewodniczącego Wydziału Budownictwa R. Izdebskiego wyjeżdżała w okolice Kuluszek, celem zbadania gruntów, proponowanych Magistratowi przez tamtejszych właścicieli, jako nadających się na urządzenie cegielni miejskiej. Komisja stwierdziła, że na całym terenie znajdują się głębokie pokłady wysoko-wartościowej gliny. Jednocześnie komisja zabrała z sobą próby tamtejszej gliny celem przeprowadzenia analizy, która poprzedzić musi decyzję ewentualnego kupna wspomnianych terenów.

Cenny dar dla Biblioteki Publicznej. Zmarły w r. ub. znany w Łodzi pedagog i przyrodnik b. radny miejski bł. p. prof. Rosensal pozostawił zbierany ze znanstwem i starannością warty księgozbiór, składający się z wartościowych dzieł treści przyrodniczo-matematycznej. Księgozbiór ten w liczbie 210 tomów ofiarowała wdowa po zmarłym p. Rosensalowa Miejskiej Bibliotece Publicznej, pragnąc w ten sposób uczcić rocznicę śmierci swego męża.

Opieka nad pozbawionymi dachu nad głową. O rozmiarach nędzy mieszkaniowej wśród szerokich warstw ludności naszego miasta świadczą m. in. dane cyfrowe, dotyczące ruchu pensjonarzy w 2-ch Miejskich Domach Noclegowych oraz 3-ch schroniskach dla rodzin, pozbawionych dachu nad głową, które to instytucje prowadzone są przez Wydział Opieki Społecznej Magistratu. Według zestawienia cyfrowych tegoż Wydziału, z pomocy noclegowej i schroniskowej miasta w ciągu kwietnia r. b. korzystało przeciętnie 768 osób dziennie.

Z tej liczby:

W I Domu Noclegowym dla mężczyzn (28 p. Strz. Kan. 32) — 179 osób.

W II Domu Noclegowym dla kobiet (Cmentarna 10a) — 88 osób.

W Schronisku dla bezrobotnych matek z dziećmi (Żeromskiego 44) — 104 osób (44 kobiet i 60 dzieci).

W Schronisku dla wyekskmitowanych (Bazarna 5) — 337 osób (92 mężczyzn, 97 kobiet i 148 dzieci).

W schronisku dla wyekskmitowanych (Chojny) — 60 osób (12 mężczyzn, 17 kobiet, 31 dzieci).

Zachorowania na choroby zakaźne. W ciągu tygodnia od 3 do 9 czerwca r. b. do Wydziału Zdrowotności Publicznej zgłoszono następujące przypadki chorób zakaźnych w Łodzi:

dur brzuszny — 7 przypadków (w poprzednim tyg. 7 przypadków),

plonica — 5 przypadków (w poprzednim tyg. 11 przyp.),

błonica — 8 przyp. (w poprzednim tyg. 11 przyp.),

odra — 8 przypadków (w poprzednim tyg. 36 przyp.),

krztusiec — 2 przyp. (w poprzednim tyg. 4 przyp.),

gorączka połogowa — 0 przyp. (w poprzednim tyg. 2 przyp.),

róza — 1 przyp. (w poprz. tyg. 1 przyp.),

drewnica karku — 0 przyp. (w poprzednim tyg. 1 przyp.),

czerwonka — 1 przyp. (w poprz. tyg. 1 przyp.).

Ogółem 32 przyp. (w poprzednim tyg. 74 przypadków).

Z ŻYCIA MIAST POLSKICH.

SAMORZĄD STOLECZNY.

Inwentaryzacja majątku miejskiego.

W 1925 r. Magistrat powołał komisję pod przewodnictwem ławnika B. Zielińskiego, z udziałem przedstawicieli kontroli miejskiej oraz wydziałów finansowo - podatkowego i technicznego i ta, zbadawszy faktyczny stan rzeczy, zaleciła powołanie specjalnej komisji, któraby przeszacowała przy pomocy ekspertów cały majątek miejski ruchomy i nieruchomy, zarówno własny, jak i fundacyjny, oraz zbadała i ustaliła schematy ksiąg inwentarzowych. Taką komisję inwentarzową, na prawach Magistratu, powołano w czerwcu 1926 r., pod przewodnictwem wiceprezyd. miasta dr. K. Ilskiego. Następnie po wyborach nowych władz miejskich przewodnictwo objął wiceprez. Szpotkański.

Komisja podzieliła się na dwie sekcje: do spraw inwentaryzacji nieruchomości i do spraw inwentaryzacji ruchomości i wszelkich obiektów majątkowych. Po ostatecznym przeszacowaniu wszystkich nieruchomości, zarówno placów, jak i budynków, **ogólna wartość stanu posiadania miasta wynosi 504.542.014 zł., w czym majątek własny miasta stanowi 426.513.998 zł., wartość zaś fundacyj, pozostających pod zarządem miasta, wynosi zł. 78.082.016.** Inwentaryzacja nie obejmuje zakładów gazowych. Ogólny obszar terenów, znajdujących się w posiadaniu miasta, wynosi 47.889.034 m. kw. Po szczegółowym rozgraniczeniu tytułów z ogólnego stanu posiadania miasta, zarówno na obszarze Wielkiej Warszawy, jak i poza granicami, wypada na majątek

miejski 7.931.302 m. kw., na majątki fundacyjne 39.957.672 m. kw. Wartość ruchomości miejskich bez teatrów i gazowni obliczono na sumę 46.065.269 zł., ogólna wartość oszacowanego inwentarza miejskiego wynosi: nieruchomości zł. 426.513.998, ruchomości 36.065.269 i majątków fundacyjnych 78.028.017 zł., czyli łącznie 550.607.284 zł. Wszystkie szacunki inwentarzowe komisja przekazała właściwym wydziałom administracyjnym i przedsiębiorstwom autonomicznym, w myśl uchwalonej instrukcji, celem dalszego ich prowadzenia.

Sanatorium na Helu.

Wydzierżawiony Magistratowi m. st. Warszawy przez Ministerstwo Rolnictwa lesisty teren na Helu dla urządzenia sanatorium dla dzieci, będzie przyjęty w faktyczne posiadanie w końcu czerwca. Zanim to nastąpi, Magistrat wystąpi do Województwa Pomorskiego z prośbą o roztożenie opieki nad drzewostanem terenu i zabezpieczenia go od niszczenia.

Wodociągi i kanalizacja.

Preliminarz budżetowy wodociągów i kanalizacji na r. 1928/29 przewiduje w dochodach i wydatkach w dziale eksploatacji 19.343.256 zł., renowacji 1.510.731 złotych i budowy 8.398.536 zł.

Między in. wstawiono po 25.000 zł. na roboty przygotowawcze do budowy domów mieszkalnych dla robotników na stacji filtrów i na stacji pomp rzecznych. Magistrat przedstawić ma projekt zaprowadzenia przymusu kanalizacyjnego wzorem

uchwalonego już przez Radę Miejską przymusu wodociągowego, oraz projekt, umożliwiający spółdzielniom budowlanym, nieobliczonym na zyski, których członkowie posiadają tylko jedno mieszkanie, przyłączenie się do sieci wodociągów i kanalizacji.

Dyrekcja wodociągów i kanalizacji wydać ma petentom szczegółowe wykazy co do ilości zużytej wody i należności za nią.

Szpitalne miejskie.

Komisja do reorganizacji szpitalnictwa, wyłoniona przez Magistrat, przysłała do wniosku, że najbardziej celowe byłoby połączenie wszystkich trzech działów gospodarki miejskiej w dziedzinie zdrowia publicznego, szpitalnictwa i opieki społecznej pod jednym zarządem.

Nie mogąc obecnie objąć w jedną całość tych działów ze względu na trudności osobowe i techniczne, w okresie przejściowym byłoby racjonalne wyodrębnienie szpitalnictwa w samodzielną jednostkę.

Powołano podkomisję, która przedstawić ma na komisji formę, w jakiej nastąpić ma wyodrębnienie szpitalnictwa z uwzględnieniem szerokiej autonomii poszczególnych szpitali, w celu zmniejszenia aparatu nowego wydziału.

Mieszkania w Warszawie.

Podług danych wydziału statystycznego z 1919 roku, ogólna liczba mieszkań w Warszawie wynosi 198,937, z czego jednoizbowych — 77,886, 2-izbowych — 48,931, 3-izbowych — 35,150, 4-izbowych — 16,595, 5-izbowych — 9,412, 6-izbowych — 5,765, więcej izbowych — 5,194.

Ogólna liczba mieszkań podług danych, zebranych przez wydział zdrowia w 1926 r., wynosi 207,273, z czego na lokale jednoizbowe przypada 87,340 i na dwuizbowe 49,784.

Zwalczanie malarji.

Opierając się na pomyslnych wynikach walki z komarami malarycz-

nemi w r. z. na terenie Warszawy i pow. pińskiego, państwowy zakład higieny, w ścisłym porozumieniu z departamentem służby zdrowia, przystąpił do rozszerzenia działalności przeciwwimniczej na dalsze dzielnice Warszawy, mianowicie na Mokotów, Marymont i Grochów.

Praca na terenie stolicy odbywa się przy pomocy wydziału zdrowia Magistratu, całą zaś pracę subwencjonuje departament służby zdrowia.

Metoda, stosowana w zwalczaniu komarów malarycznych, polega na posypywaniu ich łęgówisk-wód stojących, zielenią szwejfurcką (paryską), zawierającą około 50 proc. arsenu. Proszek ten używany jest w mieszaninie z pyłem węglowym w stosunku 2:100, nieszkodliwym dla ryb, natomiast wystarczającym do zabicia larw komarów. Praca ta jest obecnie w całej pełni.

Stypendja miejskie dla akademików.

Komisja finansowo-budżetowa Rady Miejskiej przyjęła wniosek Magistratu w sprawie zatwierdzenia statutu stypendjów zarządu m. st. Warszawy dla niezamożnych słuchaczy wyższych zakładów naukowych w Warszawie.

Statut ten przewiduje rocznie 20 stypendjów po 1,500 złotych każde i uwzględnia wszystkie wyższe uczelnie w Warszawie według wykazu nadesłanego przez M. W. R. i O. P. Podział stypendjów między poszczególne uczelnie uzależniony jest od liczby zapisanych rzeczywistych słuchaczy każdej uczelni. Pierwszeństwo przy otrzymaniu stypendjów przysługiwac będzie sierotom, dzieciom pracowników miejskich m. stół. Warszawy i stałym mieszkańcom stolicy. Wolni słuchacze nie będą z nich korzystac.

Stypendja będą wypłacane w ratach miesięcznych. Będą one podlegac zwrotowi w ciągu 12 lat od dnia wypłaty ostatniej raty stypendjalnej, przy czem pierwsza rata winna być

wniesiona nie później, niż w 4 lata po upływie roku, w którym stypendysta opuścił szkołę.

LWÓW.

Komisarz Rządu, p. Strzelecki, przy pomocy Komitetu, złożonego z reprezentantów miasta, przy udziale znawców ze sfer finansowych i adwokackich, prowadzi pertraktacje z przedstawicielami firmy amerykańskiej Blair o pożyczkę 5 milionów dol. Pożyczka ta przeznaczona ma być na inwestycje miejskie.

Na posiedzeniu rady przybocznej Komisarza Rządu we Lwowie, podczas dyskusji nad budżetem gminy, imieniem klubu socjalistycznego radny Szczyrek zgłosił rezolucję, zapowiadającą złożenie mandatów przez całą radę, jeżeli w ciągu 3 miesięcy nie zostanie przywrócony samorząd miejski.

POZNAŃ.

Dnia 29 i 30 b. m. odbędzie się w Poznaniu 3-ci zjazd ogólnokrajowy przeciwgruźliczy. Zjazd zakończy się zwiedzeniem miasta i wycieczkami. Zamiejscowi uczestnicy korzystać będą z 66 proc. zniżki kolejowej w drodze powrotnej.

WALKA Z GRUŻLICĄ.

Nowy budżet departamentu służby zdrowia minist. spraw wewnętrz-

nych przewiduje milion złotych na rok 1928 na walkę z gruźlicą.

Z funduszy tych będą założone przychodnie przeciwgruźlicze w stolicy i w większych miastach Polski, oraz subwencjonowane będą sanatoria towarzystw społeczn. Departament służby zdrowia przystąpił do eksperymentów na szerszą skalę leczenia gruźlików metodą uodparniania dr. Calmeta.

WOŁYŃSKI ZWIĄZEK MIAST.

Poza centralnym Związkiem Miast Polskich istnieją też związki dzielnicowe na Pomorzu i w Wielkopolsce, które okazały się potrzebne i żywotne. Obecnie liczba ich się powiększy.

Na zjeździe burmistrzów i architektów miejskich obecni burmistrzowie miast Wołynia powzięli uchwałę, powołującą znowu do życia Związek Miast Wołynia, mający na celu: zaciąganie przez miasta pożyczek inwestycyjnych, wyjednywanie ich i popieranie; opracowywanie projektów rozbudowy miast; ujednostajnienie spraw podatkowych; omawianie spraw regulacji miast, opracowywanie i wcielanie w życie poczynań kulturalno-oświatowych i t. d. W celu ułożenia statutu Związku powołano specjalną komisję, złożoną z burmistrzów Łucka, Kowla i Ostroga.

Wydział Kanalizacji Magistratu m. Łodzi

ogłasza otwartą konkurencję na dostawę 500 szt.

Wiader z blachy żelaznej

do skrzynek wjazdowych i studzienek ulicznych według specjalnych rysunków szczegółowych.

Warunki i rysunki są do przejrzania w Biurze Wydziału w godzinach biurowych; względnie mogą być nabyte w cenie 3-ch złotych za komplet,

Termin składania ofert do dnia 23. VI. włącznie.